

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska (przewodniczący)

SSN Marcin Krajewski

SSN Joanna Misztal-Konecka (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa S. T.
przeciwko C. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 kwietnia 2019 r.,
zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 19 grudnia 2018 r., sygn. akt VII AGz (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 19 grudnia 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił skargę kasacyjną powoda S. T. od postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...) z 31 lipca 2018 r., którym oddalono zażalenie powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w W. z 18 lipca 2017 r., odrzucające pozew przeciwko C. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością o zapłatę.

Sąd Apelacyjny wskazał, że wraz ze skargą został złożony wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie obejmującym obowiązek uiszczenia

opłaty sądowej od skargi kasacyjnej. Wniosek ten został oddalony postanowieniem z 14 listopada 2018 r. Odpis powyższego postanowienia został doręczony pełnomocnikowi powoda, jednak opłata nie została uiszczona. Z tego względu skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako nieopłacona (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

W zażaleniu na powyższe postanowienie powód zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. poprzez jego zastosowanie i odrzucenie skargi kasacyjnej z uwagi na jej nieopłacenie, podczas gdy skarżący nie był w stanie, z uwagi na jego sytuację materialną, uiścić opłaty od skargi bez uszczerbku dla utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, oraz art. 102 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (dalej „u.k.s.c.”) poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji błędne i dowolne uznanie, że, biorąc pod uwagę sytuację materialną powoda, nie ma podstaw do zwolnienia go od kosztów sądowych, co skutkowało oddaleniem wniosku o zwolnienie od kosztów, a następnie odrzuceniem skargi kasacyjnej z uwagi na stwierdzony brak w zakresie opłaty sądowej. Powołując się na art. 380 k.p.c. w zw. z art. 394 § 3 k.p.c. oraz art. 398²¹ k.p.c. skarżący wniósł również o rozpoznanie zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z 14 listopada 2018 r. w przedmiocie oddalenia wniosku o zwolnienie powoda od kosztów sądowych w zakresie opłaty od skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...) z 31 lipca 2018 r.

W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem orzecznictwa, Sąd Najwyższy, w postępowaniu inicjowanym zażaleniem na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające środek zaskarżenia, jest władny, na podstawie art. 380 k.p.c., poddać kontroli wcześniejsze niezaskarżalne postanowienie tego sądu, jeżeli miało ono wpływ na rozstrzygnięcie sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 listopada 2001 r., I CZ 165/01, OSNC 2002/7-8/102; z 12 marca 2003 r., III CZ 16/03, niepubl., i z 12 stycznia 2017 r., I CZ 100/16, niepubl.). Do postanowień takich należy postanowienie oddalające wniosek o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej.

Formułując zarzuty wobec rozstrzygnięcia zawartego w postanowieniu z 14 listopada 2018 r. o oddaleniu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, skarżący kwestionuje przyczyny, dla których Sąd Apelacyjny oddalił wniosek. W szczególności nie zgadza się ze stanowiskiem, że dochody żony powoda są znaczne i umożliwiają pokrycie kosztów toczącej się sprawy. Skarżący neguje również ocenę Sądu Apelacyjnego, że powód, deklarując brak pracy zarobkowej i nieosiąganie dochodów, nie wskazuje przyczyn takiego stanu rzeczy, a nadto podważa pogląd, że bieżące deklarowane dochody powoda dostrzegalnie przewyższają ponoszone przez rodzinę koszty utrzymania oraz wskazują na prowadzenie gospodarstwa domowego na poziomie przewyższającym przeciętny, a niektóre wydatki mają charakter wątpliwy. Skarżący podnosi, że miesięczne koszty utrzymania jego rodziny oscylują w wysokości 9 792,21 zł, podczas gdy dochody żony powoda wynoszą 10 546,24 zł miesięcznie. Nie można więc przyjąć poziomu prowadzenia gospodarstwa domowego, jako przewyższający przeciętny, bowiem kwota po 2 000 zł miesięcznie na każdą osobę dorosłą pozostającą w gospodarstwie domowym, nie może być uznana za wygórowaną. Koszty utrzymania rodziny skarżącego w zasadzie pokrywają się z uzyskiwanymi dochodami, co powoduje brak realnych możliwości poczynienia oszczędności przez powoda, nawet do granic wydatków niezbędnych na zapewnienie utrzymania dla siebie i rodziny na koniecznym poziomie.

Zarzuty przedstawione przez skarżącego należy uznać za nieuzasadnione. Powód wprawdzie złożył wymagane przez art. 102 ust. 1 u.k.s.c. oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów w postępowaniu kasacyjnym bez uszczerbku dla swojego utrzymania, jednakże samo złożenie takiego oświadczenia nie może zostać uznane za obligujące Sąd Apelacyjny do uwzględnienia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Wniosek taki podlega ocenie w kontekście całokształtu okoliczności, a te - jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny - nakazują dostrzec, iż żona powoda uzyskuje dochody na poziomie znacznie przekraczającym poziom przeciętny, zaś powód nie zarabkuje, choć nie wskazano okoliczności, które wskazywałyby na usprawiedliwione przeszkody w tym zakresie. Pomimo świadomości prowadzenia postępowania sądowego, a zatem również związanych z nim kosztów, powód nie wykazał, by podejmował jakiegokolwiek

działania zmierzające do uzyskiwania bieżących oszczędności, choćby w niewielkim wymiarze. Tymczasem nie sposób odmówić słuszności stanowisku Sądu Apelacyjnego co do tego, że uzyskiwane przez żonę powoda dochody kształtują się na takim poziomie, że możliwe jest poczynienie z nich oszczędności. Ma rację skarżący, że nie jest realne uiszczenie przez niego opłaty od skargi kasacyjnej w kwocie 9 520 zł z bieżących miesięcznych dochodów, ale nie budzi wątpliwości, iż brak jakichkolwiek oszczędności czynionych przez rodzinę powoda w obliczu toczącego się procesu dowodzi, że nie podjęto elementarnych, a równocześnie uzasadnionych i możliwych starań, by choćby częściowo partycypować w należnych kosztach sądowych.

Skoro nie stwierdzono nieprawidłowości przy oddaleniu wniosku powoda o zwolnienie kosztów sądowych, jak również nie odnotowano wpłaty opłaty sądowej od skargi kasacyjnej, należy uznać za trafne również stanowisko Sądu Apelacyjnego, wyrażone w zaskarżonym postanowieniu, odrzucającego skargę kasacyjną jako nieopłaconą.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 oddalił zażalenie.

jw